

Lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.

Oppilaitosten yksikkö hinnasta tehtävät vähennykset. Pykälä 11b.

Kansalaisopistojen osalta säädettäviin keskimääräisiin yksikköhintoihin tehtäisiin vuoden 2017 indeksi-korotus laskennallisesti samaan aikaan kun vastaavan suuruinen säästö huomioitaisiin 11 b §:n 1 momentin mukaisissa euromäärissä. Säästön vaikutus ehdotetaan tehtävän pysyväksi. Vastaavalla tavalla säädettäisiin vuosittain vuosina 2018—2019. Euromääräinen indeksijäädytys vuonna 2017 kansalaisopiston opetustunnin osalta on 0,77 euroa.

Helsingin työväenopisto esittää, että ehdotettu vähennys jätetään toteuttamatta vuosina 2017-2019. Vähennys vaikeuttaa entisestään työväenopiston ja sen ylläpitäjän toiminta-edellytyksiä, koska valtiontuki on supistunut vuodesta 2011 lähtien ja koska kustannustaso nousee koko ajan. Helsingin työväenopisto on kuntalaisille erittäin tärkeä oppimisen ja kohtaamisen paikka, jolla on suuri merkitys eri kuntalaisryhmille. Työväenopisto on matalan kynnyksen oppimis- ja kulttuuripaikka, joihin myös vähävaraisemmat ihmiset ovat voineet osallistua. Maahanmuuttajien ja turva-paikanhakijoiden lisääntynyt määrä on myös lisännyt tarvetta kurssitarjonnan kehittämiseen ja laajentamiseen. Vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa todetaan, että kurssimaksujen on oltava kohtuullisia. Lisäksi perustuslaissa säädetään, että julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.

Maahanmuuttajien koulutuksen rahoitus

Lakiehdotus esittää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettavaksi väliaikaisesti siten, että valtionavustuksella voitaisiin vuonna 2017 rahoittaa sellaisten maahanmuuttajien ammatillista koulutusta, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen oppimäärää tai joilla ei ole perusopetuksen oppi-määrän suorittamisen jälkeistä tutkintoa.

Samantyyppistä rahoitusta olisi syytä kohdistaa myös kansalaisopistojen maahanmuuttajakoulutukseen. Helsingin työväenopiston ja muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten toimintaa on suunnattu maahanmuuttajille. Työväenopiston opetuksesta noin 10 prosenttia on suoraan maahanmuuttajille kohdennettua, minkä lisäksi on paljon kursseja ja toimintaa, jonka tavoitteena on kantaväestön ja maahanmuuttajien sujuva kohtaaminen. Helsingin työväenopisto on mukana kehittämässä Stadin osaamiskeskuksen palveluja mm. taiteen

ja erilaisten taitoaineiden myötä. Monen maahanmuuttajan on vaikea aloittaa ammatilliset opinnot ilman perustaitoja (edes auttavat kielivalmiudet, tietotekniset taidot) ja yleisiä oppimisvalmiuksia. Kansalaisopistot ovat erinomainen paikka valmentavan koulutuksen järjestämiseen ennen varsinaisia opintoja. Koulutusta tarvitsevat töihin tähtäävien lisäksi muun muassa kotiäidit ja ikääntyneet, jotta he voisivat osallistua mahdollisimman täysivaltaisesti yhteiskuntaan. Akuuttiin tarpeeseen voidaan kansalaisopistoissa vastata monella eri tavalla koulutettavien tarpeista riippuen. On selvää, että maahanmuuttajien kotoutumista edistää se, että he pääsevät mahdollisimman varhain osaksi jotakin yhteisöä (esimerkiksi paikalliseen kansalaisopistoon) ja harjoittelemaan suomen kielen käyttöä.

Lisäksi Helsingin työväenopisto pitää seuraavaa kohtaa esityksessä tärkeänä mm. Kasvatus ja koulutus-toimialan kehittämisen vuoksi:

Kuntien, koulutuksen järjestäjien ja viranomaisten toimintaan kohdistuvista vaikutuksista todetaan esityksessä, että ”erilaisiin tiloihin, välineisiin ja henkilöstöön liittyvät yhteistyöjärjestelyt voivat tuoda koulutuksen järjestäjälle tuntuja säästöjä. Yhteistyötä voidaan tehdä myös eri koulutuksen järjestäjien ja erilaisten koulutusmuotojen välillä”.